

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

· **1.1 Produktidentifikator**

· **Handelsnavn: Palapress vario væske**

· **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· **Bruk av stoffet/ tilberedning** produksjon av tannproteser

· **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**

· **Produsent/leverandør:**

Kulzer GmbH

Leipziger Straße 2, 63450 Hanau (Germany)

Tel.: +49 (0)800 4372522

· **Avdeling for nærmere informasjoner:** E-Mail: msds@kulzer-dental.com

· **1.4 Nødnummer:** Emergency CONTACT (24-Hour-Number): +49 (0)6132-84463

Avsnitt 2: Viktigste farenomenter

· **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**

· **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

Flam. Liq. 2 H225 Meget brannfarlig væske og damp.

Skin Irrit. 2 H315 Irriterer huden.

Skin Sens. 1 H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

STOT SE 3 H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

· **2.2 Etikettelementer**

· **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

· **Farepiktogrammer**

GHS02 GHS07

· **Varselord Fare**

· **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**

Methylmethakrylat

· **Faresetninger**

H225 Meget brannfarlig væske og damp.

H315 Irriterer huden.

H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

· **Sikkerhetssetninger**

P210 Holdes borte fra varme, varme overflater, gnister, åpen flamme og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P241 Bruk elektrisk materiell/ventilasjonsmateriell/belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert.

P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.

P303+P361+P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll/dusj huden med vann.

(fortsatt på side 2)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

- P321 Særlig behandling (se på etiketten).
P405 Oppbevares innelåst.
- 2.3 Andre farer -**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
 - **PBT:** Ikke brukbar.
 - **vPvB:** Ikke brukbar.

(fortsatt fra side 1)

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- 3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse:** Tilberedning på grunnlag av methacrylater

Farlige innholdsstoffer:

CAS: 80-62-6 EINECS: 201-297-1 Registreringsnummer: 01-2119452498-28-0000	Methylmethakrylat Flam. Liq. 2, H225; Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1, H317; STOT SE 3, H335	> 90%
CAS: 2082-81-7 EINECS: 218-218-1 Registreringsnummer: 02-2119849716-25	tetramethylene dimethacrylate Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H335	5-10%
CAS: 5137-55-3 EINECS: 225-896-2	methyltriocetylammmonium chloride Acute Tox. 3, H301; Skin Corr. 1B, H314; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410	< 1%

Ytterligere informasjoner:

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- 4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
 - **etter hudkontakt:** Vask straks med vann og sepe og skyll godt etterpå.
 - **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
 - **etter svelging:**
Skyll munnen og drikk rikelig med vann.
Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.
- 4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- 4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- 5.1 Sløkkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:** CO₂, sand, slukningspulver. Bruk ikke vann.
 - **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:**
Vann.

(fortsatt på side 3)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 2)

- Vann i full stråle.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Kan danne eksplosive gass-luft-blandinger.
Ved opphetning og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.
 - **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
 - **Spesielt verneutstyr:** Ingen spesielle tiltak nødvendig.
 - **Ytterligere informasjoner -**

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **6.2 Miljøverntiltak:** Forhindre at produktet kommer ned i kloakk, grøfter og kjellere.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Taes opp med væskebindende materialer (universalbinder, kiseljord, papirtørkle ved små mengder)
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Farlige stoffer frisettes ikke.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering** Hold beholderne tett tillukket.
 - **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**
Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
 - **Lagring:**
 - **Krav til lagerrom og beholdere:** Lagres på et kjølig sted.
 - **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
 - **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Lagres kjølig (ikke over romtemperatur)
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:**
Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **8.1 Kontrollparametere**

· **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

80-62-6 Methylmethakrylat

AA ()	100 mg/m ³ , 25 ppm
AH	

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 3)

· DNEL-verdier

80-62-6 Methylmethakrylat

Dermal	worker industr., l.te., syst.	74,3 mg/Kg/d (human)
Inhalativ	worker industr., l.te., syst.	210 mg/m ³ (human)

· PNEC-verdier

80-62-6 Methylmethakrylat

freshwater	0,94 mg/l (aqua)
------------	------------------

· **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Begrensning og kontroll av eksponering

· Personlig verneutstyr:

· Generelle verne- og hygienetiltak:

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fôrstoffer.
Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
Unngå berøring med øyne og hud.

· Åndedrettsvern:

Ikke nødvendig ved tilstrekkelig luftning/avzug; bruk av beskyttelsesmaske (filter A) hvis sterkere eksponering ikke kan unngås.

· Håndvern:

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen. Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

Det anbefales beskyttelseshansker for å unngå sensibilisering hvis hudkontakt ikke kan forhindres
Hansker / motstandsdyktig mot løsningsmidler.

Man må alltid teste beskyttelseshanskene før bruken for å finne ut om de er i orden.
anbefales

· hanskemateriale

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsregnes, og denne må testes før bruk.

· gjennomtrengingstid for hanskemateriale

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· For kontakt på høyst 15 minutter sammenhengende er hansker av følgende materialer egnet:

Butylkautsjuk
Nitrilkautsjuk

· Øyevern: Vernebrille.

· Kroppsvern: Lett beskyttelsesdrakt.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 4)

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

· alminnelige opplysninger

· Utseende:

· **Form:** flytende

· **Farge:** fargeløs

· **Lukt:** karakteristisk

· **Luktterskel:** Ikke bestemt.

· **pH-verdi:** Ikke bestemt.

· Tilstandsending

· **Smeltepunkt/smelteområde:** ikke bestemt

· **Kokepunkt/kokeområde:** 100 °C

· **Flammepunkt:** 10 °C

· **Antennelighet (fast, gassformet):** Ikke brukbar.

· **Antennelsestemperatur:** 430,0 °C

· **Spaltningstemperatur:** Ikke bestemt.

· **Selvantennelighet:** Produktet er ikke selvantennelig.

· **Ekspløsjonsfare:** Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig. Dannelse av ekspløsjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.

· Ekspløsjonsgrenser:

· **nedre:** 2,1 Vol %

· **øvre** 12,5 Vol %

· **Damptrykk ved 20 °C:** 47 hPa

· **Tetthet ved 20 °C:** 0,950 g/cm³

· **relativt tetthet** Ikke bestemt.

· **damptetthet** Ikke bestemt.

· **fordampningshastighet** Ikke bestemt.

· Løslighet i / blandbarhet med

· **Vann:** ikke, hhv. lite blandbar

· **Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):** Ikke bestemt.

· Viskositet:

· **dynamisk ved 20 °C:** 1 mPas

· **kinematisk:** Ikke bestemt.

· Løsningsmiddelandel:

· **Vann:** 0,1 %

· **Andel faste stoffer:** 0,3 %

· 9.2 Annen informasjon Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 6)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 5)

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:** -
 - **Ytterligere informasjoner:**
Hvis lagringstiden og/eller den anbefalte lagringstemperaturen for produktet er vesentlig overskredet, er muligheten for polymerisering under varmeutvikling gitt.

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
 - **Akutt giftighet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

· **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**

80-62-6 Methylmethakrylat

Oral LD50 >5000 mg/kg (rat)

Dermal LD50 >5000 mg/kg (rab)

Inhalativ LC50/4 h 29,8 mg/l (rat)

2082-81-7 tetramethylene dimethacrylate

Oral LD50 10120 mg/kg (rat)

5137-55-3 methyltrioctylammonium chloride

Oral LD50 223 mg/kg (rat)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
 - **Hudetsing/hudirritasjon**
Irriterer huden.
 - **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt**
Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
 - **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
 - **Skader på arvestoffet i kjønnsceller**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Kreftframkallende egenskap**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Reproduksjonstoksisitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **STOT – enkelteksponering**
Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
 - **STOT – gjentatt eksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

(fortsatt på side 7)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 6)

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
 - **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - **Ytterligere økologiske informasjon:**
 - **Generelle informasjon:**
Ikke la stoffet komme uforynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i klokker.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
 - **PBT:** Ikke brukbar.
 - **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

* **Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall**

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
 - **Anbefaling:**
Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
Små mengder kan herdes sammen med de andre systemkomponentene og behandles som vanlig avfall. Større mengder mø behandles som spesialavfall iht gjeldende regler og forskrifter.
- **Europeiske avfallslisten**

18 01 06	kjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer
----------	--
- **Ikke rengjort emballasje**
 - **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

* **Avsnitt 14: Opplysninger om transport**

- **14.1 UN-nummer:**
 - **ADR, IMDG, IATA** 1247
- **14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse**
 - **ADR** 1247 METHYL METHACRYLATE MONOMER, STABILIZED, solution
 - **IMDG, IATA** METHYL METHACRYLATE MONOMER, STABILIZED, solution
- **14.3 transport fareklasser**
 - **ADR**

 - **klasse** 3 (F1) Brannfarlige væsker

(fortsatt på side 8)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 7)

· Fareseddel	3
· IMDG, IATA	
	
· Class	3 Brannfarlige væsker
· Label	3
· 14.4 Emballasjegruppe: · ADR, IMDG, IATA	II
· 14.5 Miljøfarer: · Marine pollutant:	Nei
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker · Kemler-tall: · EMS-nummer:	Advarsel: Brannfarlige væsker 339 F-E,S-D
· 14.7 Transport i bulk iht. annek 2 til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjon:	-
· UN "Model Regulation":	UN1247, METYLMETACRYLAT MONOMER, STABILISERT, Løsning, 3, II

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

· 15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering: En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på våre kunnskaper pr. idag, de kan ikke oppfattes som garanti for produktets egenskaper og er heller ikke grunnlag for et kontraktmessig rettsforhold.

· **Relevante satser**

- H225 Meget brannfarlig væske og damp.
- H301 Giftig ved svelging.
- H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
- H315 Irriterer huden.
- H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
- H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
- H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
- H400 Meget giftig for liv i vann.
- H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

· **Forkortelser og akronymer:**

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

(fortsatt på side 9)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.06.2017

Versjon 3

revidert den: 03.06.2017

Handelsnavn: Palapress vario væske

(fortsatt fra side 8)

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
PNEC: Predicted No-Effect Concentration (REACH)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Liq. 2: Flammable liquids – Category 2
Acute Tox. 3: Acute toxicity – Category 3
Skin Corr. 1B: Skin corrosion/irritation – Category 1B
Skin Irrit. 2: Skin corrosion/irritation – Category 2
Eye Irrit. 2: Serious eye damage/eye irritation – Category 2
Skin Sens. 1: Skin sensitisation – Category 1
STOT SE 3: Specific target organ toxicity (single exposure) – Category 3
Aquatic Acute 1: Hazardous to the aquatic environment - acute aquatic hazard – Category 1
Aquatic Chronic 1: Hazardous to the aquatic environment - long-term aquatic hazard – Category 1

*** Data forandret i forhold til forrige versjon**

N